

“Ez zaizkit gustatzen moralkeria duten ipuinak”

TOTI MARTINEZ DE LEZEA | idazlea

Egun gutxi falta dira Durangoko Azokak atek zabaltzeko. Toti Martínez de Lezea Larrabetzuko idazleak bere azken lanak aurkeztuko dizkigu bertan: umeentzako zortzi ipuin, Nurren azken abentura eta eleberri erromantiko bat. Ez dira gutxi! Lan horiei buruz hitz egin dugu egilearekin.

t: Itxaso Marina

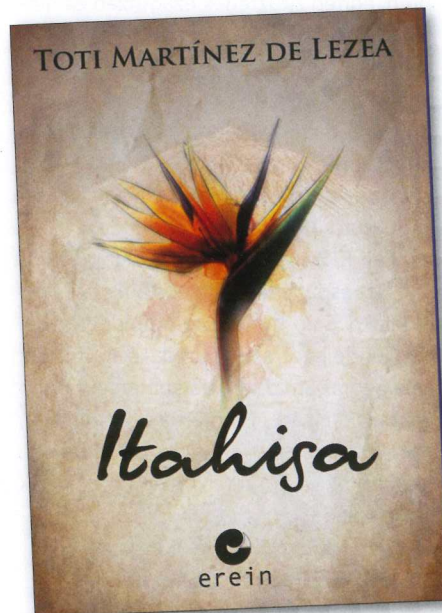
Ume txikienezko literaturari ekin diozu orain...

Tira, nik denetarik idazten dut. Adiskide andereño batek aipatu zidan behin umeentzat eginiko liburuak asko direla, eta oso politak, baina ez zuela aurkitzen umeen arreta guztiz erakarriko zuen formatu bat. Ikasgeletan ume askotxo izaten dira eta guztiek nahi izaten dituzte liburuko irudiak ikusi. Zaila izaten da batzuetan, eta beti izaten da arreta galtzen duen umeren bat. Ipuin hauetan formatu berezi bat erabili dugu: liburua zutik jartzen da mahai gainean eta, narratzailea eta umea aurrez aurre daudela, bata testua irakurtzen du eta besteak irudiak ikusten ditu. Izan ere, ipuin hauek umei kontatzeko dira, ez umeek eurek irakurtzeko.

Zortzi ipuin idatzi dituzu guztira.

Liburuek pertsonaia desberdinak dituzte eta marrazkigile batek ilustratu du liburu bakoitza: Eider Eibarrek, *Dragoi urdin bat*; Marimar Agirrek, *Saltoka ibiltzen zen pilota bat*; Idoia Beratarbidek, *Hargina eta laminakua*; Cristina Fernandezek, *Kuku erloju bat*; Iñaki Holgado eta Jorge Madejonek, *Ipotx txiki-txiki bat*; Jose Angel Lopetegik, *Urtemuga-opari bat*; Conchetta Probanzak, *Pencil izeneko arkatx bat*; eta Estibalitz Jalónek, *Kristalezko bola berezi-berezi bat*.

Mezua duten ipuinak dira?

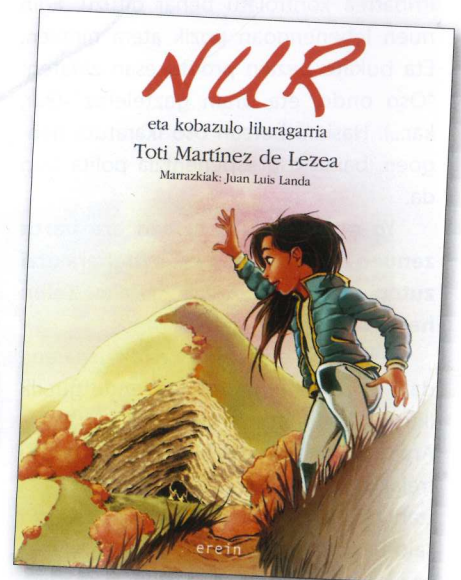

Neuri ez zaizkit gustatzen moralkeria duten ipuinak, baina, espero izatekoa denez, beti transmititzen da zerbait. Umeen jakin-mina piztea da helburua, umeek pentsatzea eta irudikatzea.

Pozik emaitzarekin?

Poz-pozik. Gainera, kontuan hartu behar duzue mundu hau ez dela berria niretzat, beste garai batean hainbat urtetan ibili nintzelako umeentzako telebista-eta antzerki-saioak egiten.

Nurrek beste abentura bat bizi izan berri du.

Bildumako azken liburua *Nur eta kobazulo liluragarria* da. Harpea izeneko kobazuloan eta haren inguruan kokatu dut istorioa. Liburuan mitologiari buruz hitz egiten da: lamiak, Tartalo, zaldiak... Kobazuloa ikustera joan nintzen eta liluratu egin ninduen inguru hark. Horregatik erabaki nuen bertan kokatuko nuela istorioa. Kobazuloa erakutsi zidaten

*“Urak dakarrena idatzi
ostean, eleberri
erromantiko bat
idazteko gogoia nuen”*

*“Kulturaren bidez
jarraitu ahal izango
dugu euskaldunak
garela esaten”*

Pasio- eta amodio-eleberri bat da, XIX. mendean kokatua. Bizkaiko gazte bat Ameriketara abiatu da, baina Tenerifen lehorreratu beharra du, itsasontzian zorabiatu egiten delako. Eta Itahisa ezagutu du han, eta berarekin maitemindu. Etxera itzuli denean, ez da neska burutik kentzeko gauza... Istorioa oso ondo lotu dela uste dut. Gainera, amodioa ez ezik intriga ere badago eta garaia islatu dut. Bestalde, gauza batek eman zidan atentzioa: XIX. mendea arte Echeide esaten zioten Teide sumendiari, eta izen horrek deabruaren etxea esan nahi du guantxeraz. Egia esateko, *Urak dakarrena* liburuak oso lan gogorra eskatu zidan eta, hura idatzi ostean, eleberri erromantiko bat idazteko gogoia nuen.

Liburu horiek guztiak Durangoko Azokan aurkeztuko dituzu.

Beste behin ere ilusio handiz joango naiz bertara. Izugarri gustatzen zait azoka: giroa, txoko guztietan euskara entzutea, irakurleekin egotea, aspaldian ikusi gabeko adiskideekin berriro topatzea... Hain zuzen ere, gure herriaren etorkizuna kulturaren dagoela uste dut. Globalizazioaren aurka borrokatzeko modua da kultura. Haren bidez jarraitu ahal izango dugu euskaldunak garela esaten. Horregatik idatzi behar dira liburuak, musika egin, antzerkia, pintura... Senarrak eta biok hasiera-hasieratik hartu dugu parte azokan, eta ezagutu dugu haren bilakera. Gaur egun, hainbeste idazle, musikari... egotea herria bizirik dagoen seinalea da eta gozamina da.

berari bidaltzen dizkiot, marrazkiak egin ditzan.

Abentura gehiago izango dira?

Ba, ez dakit. *Nur* bilduma egiten hasi nintzenean, berari gertatzen zitzaizkion gauzak kontatu nahi nizkion nire ilobari. Baina Nurrek baditu 14 urte dagoeneko, errealitatean zein liburuan, eta ez dakit zer egin, beharbada adin horretan utzi beharko nuke...

Penarik?

Ez, etapa bat izan da. Asma daitezke beste pertsonaia bat eta beste istorio batzuk. Dena dela, bilduma hamar liburuk osatzen dute eta, nire ustez, zenbaki polita da.

Itahisa izen guantxea eta zure azken eleberria da.

gidariak, haien alaba biak, haien etxea..., haike guztiak agertzen dira istorioan. Aurrekoetan bezala, Juan Luis Landarenak dira marrazkiak. Beti erabiltzen dugu prozesu bera: nik argazkiak egiten ditut eta